

EPHESUS

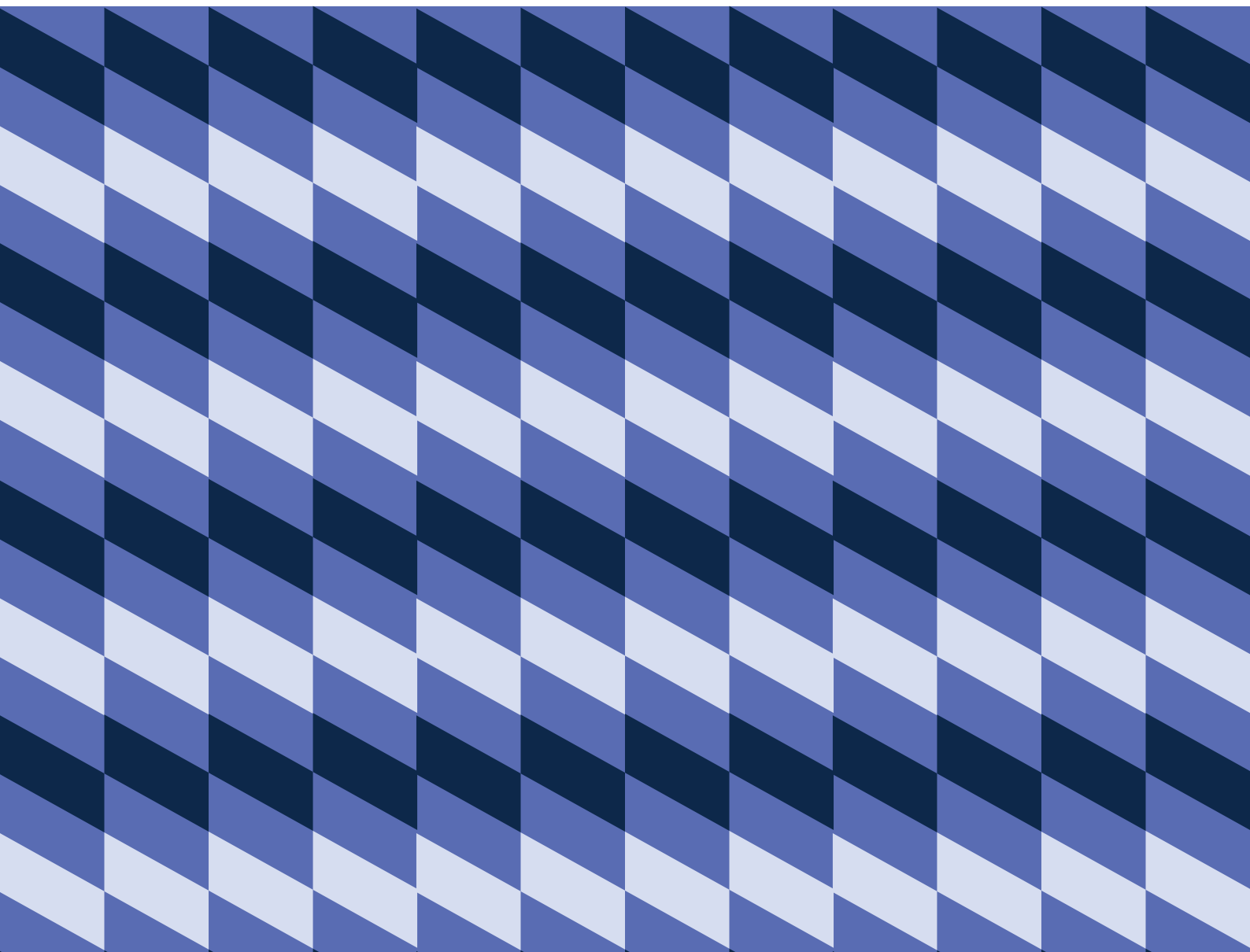
Promoting fundamental rights in (post)
pandemic times in cross-border proceedings

4^ο τεύχος

EPHESUS Insights

Πίνακας περιεχομένων

Το έργο EPHEBUS	03
Διακρατικές συζητήσεις ευαισθητοποίησης	04
Στο επίκεντρο οι στρογγυλές τράπεζες του EPHEBUS	09
Προσεχείς εκδηλώσεις	16

Το έργο EPHEsus

Το έργο EPHEsus – – Promoting fundamental rights in (post) pandemic times in cross-border proceedings αποσκοπεί στην ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της προώθησης μιας πιο δίκαιης και αναλογικής χρήσης των μέσων αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές υποθέσεις.

Η πανδημία COVID-19 δημιούργησε άνευ προηγουμένου προκλήσεις για τα δικαστικά συστήματα, επιταχύνοντας την υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών και εκθέτοντας ταυτόχρονα τις αδυναμίες στην προστασία των θεμελιωδών και δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων και των κατηγορουμένων. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ανησυχίες σχετικά με τη δυσανάλογη χρήση του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης (ΕΕΣ) έγιναν πιο πειστικές, ιδίως σε περιπτώσεις όπου θα μπορούσαν να εφαρμοστούν λιγότερο παρεμβατικές εναλλακτικές λύσεις.

Το έργο EPHEsus στοχεύει στην βελτιστοποίηση της χρήσης του ΕΕΣ, ιδίως σε εξ αποστάσεως δικαστικές διαδικασίες, προωθώντας παράλληλα την ευρύτερη χρήση εναλλακτικών εργαλείων, όπως η Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας (ΕΕΕ), η Ευρωπαϊκή Εντολή Επιτήρησης μέτρων εναλλακτικών προς την προσωρινή κράτηση (European Supervision Order - ESO) και η Ευρωπαϊκή Εντολή Επιτήρησης μέτρων αναστολής και εναλλακτικών κυρώσεων (European Probation Order- EPO). Με την προώθηση αυτών των εργαλείων, το έργο συμβάλλει σε ένα πιο αναλογικό και βασισμένο στον σεβασμό των δικαιωμάτων σύστημα δικαστικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

Μεταξύ των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων του, το έργο EPHEsus θα αναπτύξει πρακτικές πηγές, συμπεριλαμβανομένου ενημερωτικού υλικού και μιας βάσης δεδομένων για την Ευρωπαϊκή Εντολή Επιτήρησης μέτρων εναλλακτικών προς την προσωρινή κράτηση (European Supervision Order - ESO), θα ενισχύσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη και συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών και θα βελτιώσει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε διασυνοριακές διαδικασίες.

Το έργο συγκεντρώνει εταίρους από πέντε κράτη μέλη της ΕΕ:

- **Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου (ΚΕΣΔ)**
Ίδρυμα Τσάτσου, Ελλάδα (συντονιστής οργανισμός)
- **Πανεπιστήμιο της Σεβίλλης (USE)**
Ισπανία
- **IPS_Innovative Prison Systems (IPS)**
Πορτογαλία
- **Center for the Study of Democracy (CSD)**
Βουλγαρία
- **European Strategies Consulting (ESC)**
Ρουμανία

Διακρατικές συζητήσεις ευαισθητοποίησης

Εκτός από την ανάλυση ως προς την χρήση του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης κατά τη διάρκεια και μετά την πανδημία και την ανάπτυξη υλικού ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης των γνώσεων, ο τρίτος πυλώνας παρέμβασης του έργου EPHESUS επικεντρώθηκε στην προώθηση του διαλόγου και των συζητήσεων μεταξύ των επαγγελματιών του τομέα Δικαιοσύνης, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μετά την οργάνωση των Εθνικών Κοινοτήτων Πρακτικής (για τις οποίες μπορείτε να μάθετε περισσότερα [εδώ](#)), η κοινοπραξία υλοποίησε μια σειρά εκδηλώσεων σε επίπεδο ΕΕ, με την διοργάνωση **Διακρατικών Συζητήσεων Ευαισθητοποίησης** (Transnational Awareness Raising Debates). Διοργανώθηκαν συνολικά **3 συζητήσεις**, στις οποίες συμμετείχαν 46 επαγγελματίες του τομέα Δικαιοσύνης, μεταξύ των οποίων δικαστές, εισαγγελείς, δικηγόροι, δικαστικοί υπάλληλοι και επιμελητές. Στόχος των συζητήσεων ήταν η προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών σχετικά με κρίσιμα θέματα που αφορούν τη χρήση του ΕΕΣ και την χρήση εναλλακτικών εργαλείων, τον αυξημένο ρόλο και αντίκτυπο της ψηφιοποίησης των διασυννοριακών διαδικασιών και την αρχή της αναλογικότητας στις διαδικασίες του ΕΕΣ.

Η πρώτη διακρατική συζήτηση ευαισθητοποίησης πραγματοποιήθηκε στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας στις 20 Φεβρουαρίου 2025, διοργανώθηκε δε και φιλοξενήθηκε από την European Strategies Consulting. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκαν σε βάθος συζητήσεις σχετικά με τη χρήση του ΕΕΣ στις χώρες εταίρους, αλλά κυρίως αναφορικά με τις δυνατότητες εναλλακτικών εργαλείων αμοιβαίας αναγνώρισης, και συγκεκριμένα της Ευρωπαϊκής Απόφασης περί Μέτρων Επιτήρησης (European Supervision Order). Μεταξύ των σημαντικών συμπερασμάτων ήταν η αναγνώριση ότι το ΕΕΣ παραμένει ένα κρίσιμο εργαλείο για τη δικαστική συνεργασία, αν και η εφαρμογή του διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Μεταξύ των προκλήσεων που αναφέρθηκαν ήταν η περιορισμένη πρόσβαση σε νομική εκπροσώπηση και διερμηνεία, καθώς και ζητήματα που σχετίζονται με την παρατεταμένη προσωρινή κράτηση. Άλλα θέματα που επισημάνθηκαν ήταν η δυναμική άλλων εργαλείων όπως η Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας και η Απόφαση Πλαίσιο 2008/909 ως βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις του ΕΕΣ, η ανάγκη για εντατικότερη κατάρτιση και ευαισθητοποίηση σχετικά με άλλα νομικά εργαλεία, καθώς και οι ανησυχίες για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η σημασία τους όσον αφορά την αμοιβαία εμπιστοσύνη και την αμοιβαία αναγνώριση.

Η δεύτερη διακρατική συζήτηση ευαισθητοποίησης πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, στις 11 και 12 Ιουνίου 2025, πρωινές ώρες, και διοργανώθηκε από την IPS_Innovative Prison Systems. Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στην κατάσταση της προστασίας των θεμελιωδών και δικονομικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο των διαδικασιών του ΕΕΣ και στην ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης στις χώρες εταίρους. Οι συμμετέχοντες/ουσες επισήμαναν την επείγουσα ανάγκη να διασφαλιστεί ότι το ΕΕΣ εφαρμόζεται αναλογικά και περιορίζεται σε σοβαρά αδικήματα, υπογραμμίζοντας την επείγουσα ανάγκη για κατάρτιση στη χρήση εναλλακτικών εργαλείων. Επιπλέον, τα διαφορετικά επίπεδα ψηφιακής ωριμότητας μεταξύ των κρατών μελών απαιτούν προσπάθειες σε επίπεδο ΕΕ για την εναρμόνιση της εφαρμογής και τη θέσπιση ισχυρών εγγυήσεων που θα εξασφαλίζουν ότι η τεχνολογία ενισχύει και δεν υπονομεύει, τα δικονομικά δικαιώματα και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων. Υπήρξε ισχυρή σύγκλιση των συμμετεχόντων ατόμων ως προς τη σημασία της συνεχούς κατάρτισης, των

επενδύσεων σε ψηφιακές υποδομές και του διαρκούς διαλόγου για την προώθηση συστημικών μεταρρυθμίσεων στον ευρωπαϊκό δικαστικό χώρο.

Η τρίτη και τελευταία διακρατική συζήτηση ευαισθητοποίησης πραγματοποιήθηκε στη Σόφια της Βουλγαρίας στις 15 Οκτωβρίου 2025 και διοργανώθηκε από το Center for the Study of Democracy. Η συζήτηση εξέτασε το ζήτημα της αναλογικότητας στις διαδικασίες του ΕΕΣ και τις δυνατότητες χρήσης εναλλακτικών εργαλείων που βασίζονται στην αρχή της αναλογικότητας. Οι συμμετέχοντες/ουσες συμφώνησαν ότι, ενώ το ΕΕΣ είναι εξαιρετικά αποτελεσματικό και αξιόπιστο, συχνά εφαρμόζεται σχεδόν «αντανακλαστικά», μερικές φορές σε καταστάσεις όπου εναλλακτικά εργαλεία θα μπορούσαν να επιτύχουν τους ίδιους στόχους με μικρότερο ανθρώπινο και διαδικαστικό κόστος. Οι συζητήσεις υπογράμμισαν επίσης ότι η πρακτική χρησιμότητα και η προσβασιμότητα των εργαλείων, όπως η βάση δεδομένων EPHEsus για την Ευρωπαϊκή Απόφαση Περί Μέτρων Επιτήρησης, είναι κρίσιμης σημασίας για την υιοθέτησή τους. Τέλος, η εκδήλωση ανέδειξε ότι τα πολιτισμικά και διαδικαστικά εμπόδια παραμένουν σημαντικά. Οι τοπικές ιδιαιτερότητες, η ψυχολογική τάση να κρατούνται εγγύτερα οι κατηγορούμενοι/ες και η αντίληψη του κινδύνου επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων. Η υπέρβαση αυτών των εμποδίων απαιτεί όχι μόνο νομική σαφήνεια, αλλά και συνεπή πρακτική, καθοδήγηση και προβληματισμό.

Για να μάθουμε περισσότερα σχετικά με αυτές τις εκδηλώσεις, μιλήσαμε με τον κ. **Dimitar Markov**, από το **Center for the Study of Democracy**, ο οποίος επέβλεψε την οργάνωση των διακρατικών συζητήσεων.

01

Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης παραμένει ένα από τα πιο σημαντικά θέματα όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ποια ήταν η λογική πίσω από την επιλογή των συγκεκριμένων θεμάτων στα οποία επικεντρώθηκαν οι συζητήσεις;

Ο κύριος στόχος αυτών των εκδηλώσεων ήταν η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ποινικής Δικαιοσύνης μέσω της προώθησης του διαλόγου, της ανταλλαγής γνώσεων και της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των συμμετεχόντων/ουσών. Διοργανώθηκαν τρεις συζητήσεις στις οποίες συμμετείχαν δικαστές, εισαγγελείς και άλλοι επαγγελματίες του τομέα Δικαιοσύνης, προκειμένου να ανταλλάξουν εμπειρίες, να διερευνήσουν πρακτικά προβλήματα και να συζητήσουν βέλτιστες πρακτικές σε διαφορετικά δικαστικά συστήματα.

Τα βασικά θέματα που συζητήθηκαν ήταν το πεδίο εφαρμογής και η ερμηνεία των εναλλακτικών εργαλείων του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης στα κράτη μέλη της ΕΕ, τα κοινά εμπόδια που αντιμετωπίζουν δικαστές και εισαγγελείς, οι συχνές παραβιάσεις των θεμελιωδών και δικονομικών δικαιωμάτων στις δικαστικές διαδικασίες από απόσταση, καθώς και οι στρατηγικές για την προστασία τους.

Μέσω αυτών των συζητήσεων, το έργο είχε ως στόχο να μεταφράσει την έρευνα σε πράξη και να δημιουργήσει μια πλατφόρμα για διαρκή επαγγελματική διασυνοριακή συνεργασία.

02

Πώς επηρέασαν τα συμπεράσματα των εθνικών κοινοτήτων πρακτικής τον σχεδιασμό των διακρατικών συζητήσεων ευαισθητοποίησης;

Οι Εθνικές Κοινότητες Πρακτικής σχεδιάστηκαν για να διευκολύνουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των νομικών επαγγελματιών σε εθνικό επίπεδο, και τα συμπεράσματά τους επηρέασαν άμεσα τον σχεδιασμό των διακρατικών συζητήσεων ευαισθητοποίησης.

Οι Εθνικές Κοινότητες Πρακτικής λειτούργησαν ως μικρότερες, εθνικές εκδοχές των διακρατικών συζητήσεων ευαισθητοποίησης. Ο κύριος ρόλος τους ήταν να βοηθήσουν στην αποσαφήνιση, με μεγαλύτερη ακρίβεια, των βασικών προβληματισμών που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες σε κάθε χώρα εταίρο. Λειτουργώντας ως ομάδες εστιασμένης συζήτησης, επιβεβαίωσαν και συμπλήρωσαν τα ερευνητικά ευρήματα του έργου, ενώ παράλληλα έφεραν στο φως ιδιαίτερα ευαίσθητα ή αμφιλεγόμενα ζητήματα της εφαρμογής του ΕΕΣ, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων θεμελιωδών και δικονομικών δικαιωμάτων και της επιλογής μεταξύ του ΕΕΣ και άλλων διαθέσιμων εργαλείων συνεργασίας.

Αυτές οι πληροφορίες χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια για να διαμορφώσουν το περιεχόμενο και τη δομή των διακρατικών συζητήσεων ευαισθητοποίησης, διασφαλίζοντας ότι οι διακρατικές συζητήσεις αφορούσαν πραγματικά, πρακτικά προβλήματα που είχαν εντοπίσει οι ίδιοι οι επαγγελματίες και ότι οι συζητήσεις βασίζονταν σε συγκεκριμένες εθνικές εμπειρίες.

03

Ποια ήταν μερικά από τα πιο σημαντικά σημεία των διακρατικών συζητήσεων ευαισθητοποίησης; Υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο συμπέρασμα που θα θέλατε να υπογράμμισετε;

Και στις τρεις συζητήσεις, ένα συμπέρασμα ήταν πολύ σαφές: οι κύριες προκλήσεις στη δικαστική συνεργασία της ΕΕ σήμερα δεν αφορούν τόσο το ίδιο το δίκαιο, όσο τον τρόπο με τον οποίο αυτό εφαρμόζεται στην πράξη. Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης θεωρείται ευρέως ως ένα αποτελεσματικό και αξιόπιστο μέσο, ωστόσο πολλοί/ες συμμετέχοντες/ουσες αναγνώρισαν ότι μερικές φορές εφαρμόζεται σχεδόν αυτόματα, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου εναλλακτικά εργαλεία θα μπορούσαν να επιτύχουν το ίδιο αποτέλεσμα με μικρότερο ανθρώπινο και διαδικαστικό κόστος.

Οι επαγγελματίες μίλησαν ανοιχτά για το χάσμα μεταξύ των νομικών πλαισίων και της καθημερινής πρακτικής. Η περιορισμένη εξοικείωση με τα εναλλακτικά εργαλεία, τα άνισα επίπεδα ψηφιοποίησης και οι συνεχιζόμενες ανησυχίες σχετικά με τις συνθήκες κράτησης, την πρόσβαση στην υπεράσπιση και τις εγγυήσεις δίκαιης δίκης συνεχίζουν να διαμορφώνουν τη λήψη αποφάσεων. Η εμπειρία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 κατέστησε αυτό το φαινόμενο ιδιαίτερα ορατό, δείχνοντας πόσο χρήσιμα μπορούν να είναι τα ψηφιακά μέσα όσο και πόσο εύκολα μπορούν να τεθούν υπό πίεση οι διαδικαστικές εγγυήσεις.

Η εμπιστοσύνη αναδείχθηκε ως επαναλαμβανόμενο θέμα. Δικαστές, εισαγγελείς και δικηγόροι τόνισαν ότι η χρήση εναλλακτικών εργαλείων απαιτεί εμπιστοσύνη, όχι μόνο στα ίδια τα μέσα, αλλά και στους/στις ομοτίμους και τους θεσμούς διασυννομικά. Η εμπιστοσύνη αυτή αυξάνεται μέσω της επαναλαμβανόμενης συνεργασίας, της πρακτικής εμπειρίας και της άμεσης επαγγελματικής επαφής.

Τελικά, οι συζητήσεις υπογράμμισαν ότι η πραγματική αλλαγή εξαρτάται από τη νοοτροπία.

04

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα μεγαλύτερα οφέλη που μπορούν να προσφέρουν αυτές οι συζητήσεις στους/στις επαγγελματίες;

Το μεγαλύτερο όφελος αυτών των συζητήσεων είναι η συμβολή τους στην δημιουργία εμπιστοσύνης μεταξύ των επαγγελματιών. Σε όλες τις διακρατικές συζητήσεις ευαισθητοποίησης, κατέστη σαφές πόσο εύθραυστη είναι στην πραγματικότητα η αμοιβαία εμπιστοσύνη. Οι άνθρωποι τείνουν να δυσπιστούν σε ό,τι – και σε όσους – δεν γνωρίζουν, και αυτή η τάση είναι ακόμη ισχυρότερη μεταξύ των επαγγελματιών της ποινικής Δικαιοσύνης, από τους οποίους αναμένεται να επιδεικνύουν ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο προσοχής και ευθύνης.

Η συγκέντρωση επαγγελματιών από πέντε κράτη μέλη της ΕΕ και η παροχή χώρου για να μιλήσουν ανοιχτά έκανε πραγματική διαφορά. Οι συμμετέχοντες/ουσες συνειδητοποίησαν ότι οι ομόλογοί τους αντιμετωπίζουν τα ίδια διλήμματα, τις ίδιες αβεβαιότητες και συχνά τους ίδιους συστημικούς περιορισμούς. Το να βλέπεις ότι άλλοι/ες σκέφτονται με παρόμοιο τρόπο και αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα είναι πολύ πιο ισχυρό για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης από οποιοδήποτε έγγραφο πολιτικής ή επίσημη καθοδήγηση.

Αυτές οι ανταλλαγές συμβάλλουν στην εξανθρωπισμό της διασυνοριακής συνεργασίας. Μειώνουν την διστακτικότητα, ενθαρρύνουν την εμπιστοσύνη στη χρήση εναλλακτικών εργαλείων και κάνουν τους/τις επαγγελματίες πιο πρόθυμους/ες να συνεργαστούν με συναδέλφους στο εξωτερικό με βάση την κοινή εμπειρία, την επαγγελματική κρίση και μια σαφέστερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο εργάζονται οι άλλοι στην πράξη.

05

Κοιτώντας προς το μέλλον, πώς πιστεύετε ότι αυτές οι εκδηλώσεις μπορούν να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στους/στις επαγγελματίες;

Με την πάροδο του χρόνου, ο πραγματικός αντίκτυπος προέρχεται από την αλλαγή των συνηθειών και την καλλιέργεια μιας πιο στοχαστικής κουλτούρας εργασίας. Αυτές οι εκδηλώσεις δίνουν στους/στις επαγγελματίες το χώρο να σταματήσουν και να αμφισβητήσουν την λήψη αυτόματων αποφάσεων —ιδίως την αυτόματη χρήση του ΕΕΣ— και να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στην επιλογή αναλογικών εναλλακτικών εργαλείων. Βοηθούν επίσης στη δημιουργία ανεπίσημων δικτύων στα οποία οι συμμετέχοντες/ουσες μπορούν να απευθύνονται πολύ καιρό μετά το τέλος των συζητήσεων. Αυτός ο συνδυασμός βαθύτερης εμπιστοσύνης και πρακτικών συνδέσεων μπορεί να κάνει τη διασυννοριακή συνεργασία όχι μόνο πιο αποτελεσματική, αλλά και πιο δίκαιη και βιώσιμη μακροπρόθεσμα.

Στο επίκεντρο οι στρογγυλές τράπεζες του **EPHESUS**

Για να συμπληρώσει και να στηρίξει τον διάλογο που ξεκίνησε από τις διακρατικές συζητήσεις ευαισθητοποίησης, η κοινοπραξία του έργου EPHESUS διοργάνωσε 3 σύντομες εκδηλώσεις – τις στρογγυλές τράπεζες EPHESUS. Αυτές οι εκδηλώσεις διάρκειας 1,5 ώρας συγκέντρωσαν συνολικά 73 επαγγελματίες από τις χώρες της κοινοπραξίας και από άλλες χώρες και αποτέλεσαν πλατφόρμα για την ευαισθητοποίηση και τον διάλογο σχετικά με κρίσιμα ζητήματα που αφορούν τη χρήση του ΕΕΣ και τη δικαστική συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πρώτη Στρογγυλή Τράπεζα πραγματοποιήθηκε στις 9 Απριλίου 2025 και διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο της Σεβίλλης. Η εκδήλωση επικεντρώθηκε σε μια ουσιαστική ανάλυση του ΕΕΣ και της αλληλεπίδρασής του με την αρχή της αναλογικότητας και το νομικό πλαίσιο που είναι βασισμένο στα θεμελιώδη δικαιώματα, και περιλάμβανε μια κεντρική παρουσίαση από την κ. Mar Jimeno-Bulnes, από το Πανεπιστήμιο του Burgos (Ισπανία). Αξιοσημείωτες διαπιστώσεις από την εκδήλωση αυτή ήταν οι ανησυχίες για την υπερβολική χρήση του ΕΕΣ για ήσσονος σημασίας αδικήματα και η κοινή ανάγκη για υποχρεωτική αξιολόγηση της αναλογικότητας πριν από την έκδοση ΕΕΣ, καθώς και η σημασία της εξειδικευμένης κατάρτισης στην πρακτική εφαρμογή εναλλακτικών εργαλείων αμοιβαίας αναγνώρισης. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες/ουσες υπέβαλαν συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με τα προαναφερθέντα θέματα, όπως η δημιουργία ενός νομικού γλωσσάριου της ΕΕ, η θέσπιση ενός πλαισίου για τη συστηματική ανταλλαγή νομολογίας σχετικά με την αναλογικότητα, η εισαγωγή ενός κανονισμού σε επίπεδο ΕΕ για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής της αρχής του *ne bis in idem* και η ενσωμάτωση στόχων κοινωνικής αποκατάστασης και ένταξης στην εφαρμογή των εργαλείων αμοιβαίας αναγνώρισης.

Η δεύτερη στρογγυλή τράπεζα, που διοργανώθηκε από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, πραγματοποιήθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου 2025. Η εκδήλωση επικεντρώθηκε στο θέμα της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων στη Δικαιοσύνη σε διασυννοριακές διαδικασίες. Οι ομιλητές/ριες μοιράστηκαν τις εθνικές εμπειρίες τους και έθεσαν βασικά ζητήματα που επηρεάζουν την ικανότητα ατόμων από ευάλωτες ομάδες να ασκούν πλήρως τα δικαιώματά τους σε διασυννοριακές ποινικές διαδικασίες. Τα γλωσσικά ζητήματα και τα ζητήματα διερμηνείας, μαζί με τις ανησυχίες σχετικά με την εμπιστευτικότητα και τα επαγγελματικά πρότυπα, ήταν θέματα που επαναλαμβάνονταν συχνά. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε νομοθετικό επίπεδο, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στην εφαρμογή των δικαιωμάτων, ιδίως σε υποθέσεις Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης. Οι ομιλητές/ριες υπογράμμισαν επίσης τα συνεχιζόμενα προβλήματα με τη νομική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένων των καθυστερήσεων, της ποιότητας της εκπροσώπησης και της ανάγκης για νομική υποστήριξη τόσο στο κράτος έκδοσης όσο και στο κράτος εκτέλεσης. Οι συμμετέχοντες/ουσες υπογράμμισαν την ανάγκη για μια σαφή αλλά ευέλικτη κατανόηση της «ευαλωτότητας» στις δικαστικές διαδικασίες, η οποία θα επιτρέπει στα δικαστικά συστήματα να προσδιορίζουν την ευαλωτότητα με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες και ανάγκες του ατόμου, και ότι η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας διερμηνεία και πολιτισμική διαμεσολάβηση είναι απαραίτητη για την ουσιαστική συμμετοχή στις δικαστικές διαδικασίες. Επιπλέον, οι ευάλωτες ομάδες συχνά εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια που υπονομεύουν την ικανότητά τους να ασκούν πλήρως τα δικαιώματά τους, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για ισχυρότερα πρακτικά μέτρα για τη γεφύρωση του χάσματος στην πρακτική εφαρμογή.

Η τρίτη Στρογγυλή Τράπεζα πραγματοποιήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 2025 και διοργανώθηκε από την IPS_Innovative Prison Systems. Η Στρογγυλή Τράπεζα ασχολήθηκε με το θέμα του μέλλοντος της δικαστικής συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και περιλάμβανε μια κεντρική παρουσίαση από την κ. Chiara Fiorillo, Υπεύθυνη Νομικών Ζητημάτων και Πολιτικής στη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή). Οι συμμετέχοντες/ουσες στην εκδήλωση επισήμαναν ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο για εναλλακτικά εργαλεία αντί του ΕΕΣ είναι ισχυρό, αλλά δεν αξιοποιείται επαρκώς, κυρίως λόγω της ευρείας έλλειψης ενημέρωσης και εμπιστοσύνης σε αυτά τα εργαλεία. Επιπλέον, υπήρξε σαφής συναίνεση για την απόρριψη της ιδέας ότι πρέπει να γίνει επιλογή μεταξύ της βελτιστοποίησης των διαθέσιμων διαδικασιών και της οικοδόμησης αμοιβαίας εμπιστοσύνης, καθώς οι συμμετέχοντες/ουσες θεώρησαν ότι οι στόχοι αυτοί είναι αλληλένδετοι. Αυτή η συμβιωτική σχέση υπογραμμίζει την ανάγκη για μια στρατηγική δύο κατευθύνσεων, όπου οι βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών πρέπει να προχωρήσουν παράλληλα με επενδύσεις στην κατάρτιση και τον διάλογο μεταξύ των επαγγελματιών. Οι συμμετέχοντες/ουσες μοιράστηκαν ορισμένες προτάσεις, μεταξύ των οποίων ένα σύστημα νομικής συνδρομής σε επίπεδο ΕΕ για τη διασφάλιση αποτελεσματικής υπεράσπισης τόσο στα κράτη έκδοσης όσο και στα κράτη εκτέλεσης, καθώς και το αίτημα για υποχρεωτική, εξειδικευμένη κατάρτιση των δικηγόρων που διορίζονται από τα δικαστήρια σε διασυνοριακές διαδικασίες.

Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας, μιλήσαμε με τον κ. **João Gomes**, από την **IPS_Innovative Prison Systems** (IPS), ο οποίος μας έδωσε πληροφορίες σχετικά με αυτές τις δραστηριότητες.

01

Τι επεδίωκε να επιτύχει η κοινοπραξία EPHESUS με τις στρογγυλές τράπεζες EPHESUS;

Οι στρογγυλές τράπεζες EPHESUS είχαν ως στόχο να αξιοποιήσουν τις άλλες εκδηλώσεις του έργου – όπως οι εθνικές κοινότητες πρακτικής και οι διακρατικές συζητήσεις ευαισθητοποίησης – και να αφιερώσουν χρόνο για την αντιμετώπιση ζητημάτων που, αν και δεν αποτελούν το κεντρικό θέμα του έργου, είναι ωστόσο απαραίτητα για την κατανόηση των διαφορετικών επιστημονικών πραγματικοτήτων της δικαστικής συνεργασίας στην ΕΕ. Επιπλέον, στόχος μας ήταν να δημιουργήσουμε μια ευκαιρία για ενίσχυση της δικτύωσης και της ανταλλαγής εμπειριών σε διεθνές επίπεδο, συμβάλλοντας στην καλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρόοδο των κρατών μελών και τους τομείς που χρήζουν βελτίωσης.

02

Ποια ήταν η ανταπόκριση των επαγγελματιών σε αυτές τις εκδηλώσεις;

Η κοινοπραξία ήθελε αυτές οι εκδηλώσεις να είναι όσο το δυνατόν πιο πρακτικές. Οι επαγγελματίες του τομέα Δικαιοσύνης έχουν συχνά περιορισμένη διαθεσιμότητα για εκδηλώσεις που διαρκούν μια ολόκληρη μέρα. Με αυτό τον τύπο εκδηλώσεων, θέλαμε να είμαστε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικοί/ες, επιτρέποντάς τους να συζητήσουν το συγκεκριμένο ζήτημα, την άποψη των κρατών μελών και τις πιθανές λύσεις για να επιφέρουν ουσιαστικές αλλαγές στην καθημερινή πρακτική των επαγγελματιών. Στην πραγματικότητα, η αυξημένη συμμετοχή σε αυτές τις εκδηλώσεις (υπερδιπλάσια από ό,τι είχαμε προβλέψει) δείχνει ότι οι επαγγελματίες ενδιαφέρονται για αυτά τα θέματα και θέλουν να συνεχίσουν να συμμετέχουν σε επίπεδο ΕΕ, να αυξήσουν τις γνώσεις τους και, το πιο σημαντικό, την κατανόησή τους για τις πραγματικότητες των άλλων κρατών μελών.

03

Υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο αποτέλεσμα από τις στρογγυλές τράπεζες που θα θέλατε να επισημάνετε;

Στην τρίτη στρογγυλή τράπεζα, οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στο μέλλον της δικαστικής συνεργασίας στην ΕΕ. Με την αυξανόμενη μεταμόρφωση των συστημάτων ποινικής Δικαιοσύνης που προωθείται από την ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης και τη χρήση καινοτόμων και επαναστατικών τεχνολογιών, καθίσταται απαραίτητο οι θεσμοί και οι επαγγελματίες να είναι «πρωτοπόροι» στην αναγνώριση του αντίκτυπου και στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της Δικαιοσύνης των δικαστικών διαδικασιών. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, οι συμμετέχοντες/ουσες συμφώνησαν ότι είναι απαραίτητο να συμμετέχουν συνεχώς σε δραστηριότητες κατάρτισης και ανταλλαγής για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους και να αναπτύξουν συνεχώς τις ικανότητές τους.

04

Ποιος θα λέγατε ότι είναι ο αντίκτυπος αυτών των εκδηλώσεων για τους επαγγελματίες;

Η συνεργασία είχε ως στόχο να εξασφαλίσει ότι οι συμμετέχοντες/ουσες θα αποκτούσαν πρακτικές γνώσεις που θα μπορούσαν να εφαρμόσουν στην επαγγελματική τους δραστηριότητα. Για να το μετρήσουμε αυτό, χρησιμοποιήσαμε σύντομες έρευνες για να κατανοήσουμε τις γνώσεις των επαγγελματιών σχετικά με τα θέματα που συζητήθηκαν στις στρογγυλές τράπεζες. Αν και η πλειονότητα των επαγγελματιών κατανόησε τα θέματα που συζητήθηκαν, είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι σε όλες αυτές τις εκδηλώσεις οι συμμετέχοντες/ουσες έδειξαν νέες ή αυξημένες γνώσεις μετά το πέρας τους. Ενώ είναι κατανοητό ότι οι γνώσεις που αποκτήθηκαν μπορούν να χρησιμοποιηθούν αμέσως, αναμένουμε ότι οι βασικές αρχές ή πληροφορίες μπορούν να προωθήσουν διαφορετικούς τρόπους εξέτασης των διασυννοριακών υποθέσεων, θέτοντας τις βάσεις για βιώσιμες αλλαγές.

05

Κοιτώντας μπροστά, μπορείτε να μοιραστείτε ένα συγκεκριμένο συμπέρασμα που μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω στο μέλλον;

Θα έλεγα ότι όλες οι στρογγυλές τράπεζες, αν και είχαν διαφορετικά θέματα, τελικά οδήγησαν στη συζήτηση δύο κρίσιμων ζητημάτων: την ανάγκη για μεγαλύτερη προσοχή στην αξιολόγηση της αναλογικότητας στις διαδικασίες ΕΕΣ και τη χρήση μέσων που μπορούν να αποτελέσουν αναλογικές εναλλακτικές λύσεις αντί της έκδοσης ΕΕΣ. Όσον αφορά το δεύτερο, είναι σαφές ότι οι επαγγελματίες ενδιαφέρονται να κατανοήσουν αυτά τα εργαλεία και να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για να τα χρησιμοποιήσουν όταν παρουσιαστεί η ευκαιρία. Σε συνδυασμό με καινοτόμους τρόπους προώθησης αυτού του θέματος – συμπεριλαμβανομένης της βάσης δεδομένων για την Ευρωπαϊκή Απόφαση περί Μέτρων Επιτήρησης (European Supervision Order) – η Κοινοπραξία θεωρεί ότι πρόκειται για έναν τομέα με μεγάλες δυνατότητες για μελλοντική συνεργασία.

Προσεχείς εκδηλώσεις

EPHESUS Podcast

Επεισόδια 5 και 6

Το EPHESUS Podcast περιλαμβάνει συνεντεύξεις με νομικούς που συζητούν τα θέματα που εξετάζει το έργο. Το πέμπτο επεισόδιο περιλαμβάνει συνέντευξη με τη κ. Μαρίνα Δαλιάνη, Ελληνίδα δικηγόρο, ενώ το έκτο επεισόδιο περιλαμβάνει συνομιλία με τη κ. Νατάσα Αλεξόπουλου, συντονίστρια του έργου EPHESUS.

Τελικό συνέδριο

Σεβίλλη, 19 Ιανουαρίου 2026

Το τελικό συνέδριο του EPHESUS θα συγκεντρώσει τα μέλη της κοινοπραξίας και επαγγελματίες του τομέα Δικαιοσύνης για μια ολόκληρη ημέρα συζητήσεων σχετικά με την υλοποίηση του έργου, τα κύρια αποτελέσματα και τα συμπεράσματά του. Η εκδήλωση θα προωθήσει ουσιαστικό διάλογο σχετικά με την αναλογική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης και τη χρήση εναλλακτικών εργαλείων.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission. Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.